

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 180. Джерсі, Ситі, Н. Дж., вівторок, 4-го серпня 1936. — VOL. XLIV. No. 180. Jersey City, N. J., Tuesday, August 4, 1936. THREE CENTS

ЛЕМКЕ НАЗИВАЄ БАНКІРІВ РОЗБИ- ШАКАМИ

НОРВЕЙ (Mishigen). — Президіяльний кандидат „партії злуки“, Лемке, виголосив промову, в якій напасливо скритикував усіх банкірів та чиновників, що контролюють гроші. Він приписував їм у цілості спадок цін на різні реальності, а вслід за тим вивласнення через гіпотечні довги. Таке поступовання Лемке назвав розбишацтвом і злодійством. На його думку, гроші повинні бути контрольовані в цілості конгресом.

ЛІКАРІ У ВІЙНІ.

ВАШІНГТОН. — Генерал медичного корпусу, Джентрі, сказав, що у черговій війні медицина грає дуже важливу роль, ніж в останній війні. Передівсім у черговій війні гратимуть першу роль кази і бактерії. Завданням медицини буде придумувати ліки на ці бактерії й тим паралізувати заходи ворога. Вже тепер у воєнних лічних лабораторіях є накопичені різні сироватки на заціплення проти різних недуг.

ВОГОНЬ НА ПРСЬКІЙ ЗАЛІЗНИЦІ.

БІКОН (Нью Йорк). — На горі Бікон, що лежить 1,500 стіп понад плесом моря, є побудоване казино. До цього казино веде шнурова залізниця, яку майже прямовісно тягнуть угору ливнами. Минулої неділі вчором на цій залізниці, у хвилі, як вона почала спускатися, вибух вогонь. Серед сотки осіб, що знаходилися на ній, повстала паніка. Перелякані жінки хотіли вискакувати і їх треба було силою здержувати. Всетаки залізниця, хоч охоплена полум'ям, зіхала щасливо вниз і крім переляку нікому не сталося нічого злого.

АРЕШТУВАЛИ ЗА ПОЦЛУНОК.

ВЕСТПОРТ (Конетикот). — Поліція арештувала молодого Нормана Горовіца за те, що поцілував свою власну жінку. Але поцілував він її серед таких обставин, що поліція мав право його арештувати. Підчас їзди в авті, замість того, щоб звертати увагу на дорогу і на інші автомобілі, Горовіцові захотілося поцілувати. А через такі любовні забаганки є багато нещасливих випадків, у яких терплять не лише закохані, але й невинні, посторонні люди.

ТРИ РОКИ НА ЧУЖІЙ КРОВІ.

СЕЙНТ ЛУІС. — У місцевому шпиталі знаходиться пацієнт Джеймс Генлі, який уже третій рік живе виключно чужою кров'ю. В його тілі є якась хвиба, що спинила продукцію крові. Лікарі стараються всіма силами знайти що хвибу і придумати на неї лік. Сикаши Генлі мусить жити чужою кров'ю і досі взяв понад 60 трансфузій. Та добровольці, які давали йому свою кров, зменшуються, а Генлі завбогий, щоб собі купити людську кров за гроші. Коли більше ніхто не захоче віддати йому своєї крові, він муситиме вмирати.

МАШИНА ТАКИ ЗАБИРАЄ ПРАЦЮ.

ВАШІНГТОН. — За обчисленнями „ради поступу праці“, внаслідок технічного розвою друкарська індустрія, хоч осягнула небувалу висоту продукції, не може давати новим робітникам праці. Навпаки, в друкарській ділянці придумали такі машини, що можуть збільшувати продукцію, обмежуючи персонал. У таких випадках, говорять „рада поступу праці“, одиноким ліком може бути підвищення платні робітникам.

БОРОТЬБА З ГАМОРОМ.

НЬЮ ЙОРК. — Гамір великого міста став прокляттям для його мешканців. Лікарі стверджують, що гамір виснажує людей немов тяжка праця. Три місяці тому заряд міста Нью Йорку ухвалив був закон, що передбачав кари для тих осіб, що без причини викликували гамір. Тепер посадики Ля Гардія опублікував листа, як теж дав відповідні розпорядження поліційним властям, щоб цей закон шоразвостріще примінювати в житті й проступників, що безпотрібно викликають гамір, карати.

МИЛОСЕРДЯ ЛЮДЕЙ.

НЬЮ ЙОРК. — На синах надземної залізничної третьої евені звідкись появився кіт. Не відомо, чи сам він туди заліз, чи може хто його туди впустив. Поїзди сюди й туди проїжджали і зпочатку кіт пробував героїчно поводитись у цій ситуації й бистро оминав колеса возів. Та далі кіт попав у паніку й почав жалісно мявчати, поглядаючи надійно на людей. Люди змілосердилися. Стримами поїзди й кілька осіб пішли ловити kota. Кіт дав себе легко зловити і його перенесли в безпечне місце.

МУЗЕЙ ПЕРЕМИСЬКОЇ ФОРТЕЦІ.

У Відні повстав комітет, що поставив завдання зібрати пам'ятки з перемиської фортеці й уладити з них рід музею. В склад комітету входять бувші жовніри й старшини австрійської армії, що перебули московську облогу Перемишля в 1914—15 рр.

ВІДГОМІН СВЯТА ПЕТЛЮРИ В БЕРЕЖАНАХ.

Голова Повітового Комітету для вшанування 10-тих роковин смерті Симона Петлюри, д-р Володимир Бемко, дістав таке письмо:

„Повітовий староста в Бережанах, розглянувши дня 18. 6. 1936. р. карно-адміністративну справу проти д-ра Володимира Бемки, адвоката в Бережанах, обвинуваченого в тому, що дня 6. 6. 1936. р. в Бережанах в самі „Українбанку“, тобто в прилюдному місці, своїм нетактовним поведінням супроти представника влади, що був там в офіційному характері — виявив легковажність для державної влади, визнавши його винуватим закиненого йому вчинку, чим допустився проступку (викрочення) з арт. 18. розп. з дня 11. 7. 1932. (Д. З. Р. П. ч. 60. пов. 572), що доказано зізнанням свідка — рішає засудити обвинуваченого д-ра Володимира Бемку на кару привни у висоті 500 зл. з заміною вправ заіснування умовин, передбачених з арт. 10. закону з 11. липня 1932. р. на кару арешту впродовж 50 днів та ввяти кошти виконання вступного арешту в квоті 50 злотих“ — і т. д.

Проти цього рішення зголосив д-р В. Бемко спротив.

ЗА ОСОБИСТІ ПОРАХУНКИ.

В Ляшчак Шляхоцьких, товариство пов. Василь Курій та Юрко Гордій, маючи якісь особисті порахунки з Дмитром Важинським, побили його так, що Важинського в безвідійному стані відвезли до шпиталю. Винуватиків арештували.

СТРІЛЯЮЧИЙ ЗЛОДИЙ.

До Гриня Яроша в Ярошові, жовківського повіту, стрілив злодій у моменті, коли Ярош приловив його на виводженні свині в його хліва. Яроша відвезли в якійсь раненого до шпиталю, злодій шукає поліція.

НАПАД НА ГЛАДКІЙ ДОРОЗІ.

На шляху до Серафимців, пов. Городенка, Іван Володчук напав на Петра Городецького та пробив його залізною штабою. П. Городецького в тяжкій стані відвезли до лікарні. Володчука арештували.

СЯЮЧА ДІВЧИНА.

В північно-італійському селі Вампудо можна подивитися на буденне явище. Дванадцятьлітня дочка збогого муляра, перебувши неозначену ближче недугу, почала... світити. Явище те, що тіло дівчини вивисало з себе проміння, повторюється періодично й не триває довго. Проте є воно сенсацією для місцевого населення й загадкою для лікарського світа.

16-ЛІТНІЙ АСТРОНОМ.

Нічю з 25 на 26 червня ц. р. відкрив 16-літній учень ліцею в Празі, Завіша Бохнічек, нову звізду. Бохнічек, хоч і такий молодий, є вже заввансованим астрономом і дійсним членом Астрономічного Товариства в Празі.

ЖЕРТВА ПРОМУ.

Тетяна Максимович з Хлопчик, рудецького повіту, вертаючися з поля до дому, згінула від грозового удару.

НЕЩАСЛИВИЙ ВИПАДОК.

В Горбанях під Лавовом селянин Романовський, працюючи в стайні, так нещасливо вкинув на двір вила, що поцілившись ним своєю 16-літньою сестрою Мрією в шию. Нещасна дівчина впала друпом на місце. Романовського арештували.

СЛІДИ НАШОЇ СТАРИННОЇ БУВАЛЬЩИНИ В ЛЮБЛІНІ.

Стінні малювали в бувшій замковій церкві, яка завдяки сильним грубим стінам і середньому філіярові, що не тримую склепіння, та величезним розмірам, заховалася в оригінальній старовинній конструкції від часів нашого галицького короля Данила, та які недавно відкрито з кількох верхніх тинків, набрали вже світової слави і розславили цей люблінський українсько-церковний пам'ятник. Дя бувша церква св. Тройці в середині замкового подвір'я (біля замкової круглої вежі, яку побудував також наш галицький король Данило) стінає нині цікавих із заграниці. Кожний вражливий на красу при огляданні цієї гарної старовини подивляється велику вартість. Малював усю церкву якийсь Андрій, якого підписи видно у великих українських буквах на правій стіні недалеко вівтаря. Хто то був цей маляр Андрій, ніхто не знає. Навпевно був українцем і знавця українського церковного малярського мистецтва, бо віддав його досконало. В кожній рисочці, у виразі кожного обличчя, в заложенні фалдів, у вігненні блини, у розквіті квітів бачимо руку українського маляра Андрія. Минув давно XIII і XIV. вік, а ми, оглядаючи ці живі малювали, ливемо споминанням про цих давних віків, екстазою давньої української величі. І це одинокий в Європі такий живий пам'ятник нашої славної минувшини з тих віків. Добре сталося, що ці малювали в бувшій церкві св. Тройці (нині вивинний костел, бо в люблінській замку мідяться вивинці) в Любліні вже опрацьовані й видані в III-тій томі „Студія до дзевів штурі в Польщі“ (вид. закл. архітект. поль. і гісторії штурі політехн. варш.) на 400 сторінках великого формату з основною монографією цих малювал з бувшої церкви св. Тройці в Любліні (пера д-ра М. Валіцького), відрастрованою багатовою фотографіями і барвними (кілька красок) репродукціями. Цей том появився 1930 р. і знайти його можна в кожній більшій науковій бібліотеці, а купити можна в Закладі архітектури польської у Варшаві.

ТРИМ УДАРИВ У „ДЕРЕВО МИРУ“.

Підчас нагальної бурі й промовни, що шалили над Парижем, велетняська злива спричинила в багатьох місцях залиття багатьох об'єктів. Поміжк многозначного символу мав факт, що трім ударив у „дерево миру“ в Парижі.

БАНДА МАЛОЛІТНІХ ЗЛОДІВ.

У Косівщині попала поліція на слід банди малолітніх злодіїв, що в їх проводі стояли 17-літній Василь Готійчук з Криворівці та 18-літній Федір Миханюк. Між іншими доконала вона влому до косівського золотника Бантера й забрала в нього багату біжутерію. Зловлених відвезено до Ясенева Горішнього, але вони, підманувши сторожів, утекли з пастки.

ЛІКВІДАЦІЯ СЕКТИ АДВЕНТИСТІВ.

У Штутгарті розв'язала німецька влада секту „адвентистів“, якої члени відмовляються від військової служби й не визнають ніякої батьківщини, бо для них батьківщиною є цілий світ.

КОНОІСКОЮТЬ ПАМ'ЯТНИКИ.

Італійська влада рішила забрати пам'ятник Менеліка, що стоїть перед дворцем в Адіс Абабі, й перевезти його до Риму, до музею східної Африки. Пам'ятник Льва Юди, також в Адіс Абабі, перевезуть до колоніального музею. В 1896 р. Менелік розгромив італійську армію ген. Баратієрі під Адуєю. Тепер за те відпокутує його пам'ятник.

ПРИКРІ ІМ'ЯНИНИ.

Ян Марцінець з Ряшева рішив гідно відсвяткувати свої імянини й тому привіз до дому пляшку „зміщеної“. Черкнули в жінку по кілька нарок та замість доброго настрою повстала між подругями сварка, а за нею й бійка, підчас якої Марцінцова розрубала солізантові сокирою голову.

ПОТОНУЛИ 32 ЖОВНІРИ.

Підчас вправ альпійських стрільців на ріці Дорі в північній Італії 32 стрільці поспіли спінені філі річки й понесли з собою. Товаришам удалося врятувати тільки двох зпоміж них.

ПІДІЯНСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ В КАНАДІ РОСТЕ.

Коли в Злучених Державах число індіанського населення тримається на одному рівні, себто коло 300,000, то в Канаді воно тепер зростає. Перепис із 1931 року виказує число індіан на 108,000 осіб, а в 1934 році буде їх 112,500 душ. Вони живуть майже в усіх провінціях Канади на своїх резервах і їх вважається вихованцями держави. Вони діляться ще й тепер на роди, донедавна мали своїх родоначальників, а тепер уже вибирають їх вільним голосуванням. Уряд тримає для індіанських дітей 350 шкіл, а в них учать 17,500 дітей.

В ПОЛЬЩІ НЕМА МІСЦЯ ДЛЯ НАЗВИ „УКРАЇНСЬКИЙ“

ЛЬВІВ. — Львівське „Діло“ з 14-го липня 6. р. в передовиці п. з. „Може існувати лиш одна назва“ пише на початку таке:

„Польська преса цими днями принесла цікаву вістку. Один українець, що кінчив службу в польській війську, зажадав, щоб у військовій книжечці означили його народність терміном „українська“, а не „руська“. І пояснив, що слово „руський“ українське громадянство вважає для себе образливим. Справа опинилася аж у найвищій суді, який постановив, що для означення національності українців можна вживати лише термінів „русині“, руски, русинські“.

ПОХОРОН КОМУНІСТИЧНОЇ ЖЕРТВИ.

СТРИЙ (Галичина). — Підчас нападу на приходство у Верчанах (біля Стрия), про що подавала вся українська преса, комунисти ранили смертельно Ярослава Барабаша, голову „Сокола“ з Конохова, що був гостем у тамошнього пароха. Кілька годин ліжили номер Барабаш у стрийському шпиталі. Похоронено Барабаша при величезній здвизі народу. У поході, який провадили 22 священники, несли понад 100 вінків. Друга жертва комуністичного ножа бореться зі смертю в стрийському шпиталі.

ЗАБОРОНИЛИ ПРОСВІТАНСЬКИЙ ЗДВИГ У ЯМНІМ.

ЛЬВІВ. — Польська влада не допускає ніякої української праці на полі просвітнім на Гуцульщині. Ось нова заборона: Товариство „Просвіта“ в Делятині оголосило в українських часописах, що „Просвітанський Гуцульський Здвиг“, який мав відбутися 26-го липня в Ямнім, заборонило польське староство в Надвірній.

ВІДДАЮТЬ ПОЛЯКАМ І ЦЕРКОВНУ УКРАЇНСЬКУ ЗЕМЛЮ.

ЛЬВІВ. — З Волині доносять з достовірних джерел, що в короткому часі буде зачнена значна скількість православних парохій на Волині, а їхня земля буде розпарцельована в більшість між польських колоністів-легіоністів, або між сприваджених мазурів.

СУМНЕ СВЯТО.

ПЕРЕМИШЛЬ (Галичина). — Дня 15-го вересня 1914 р. мадярські гонведи зарубали шаблями на вулицях Перемишля 44 наших людей, здебільша селян, арештованих нібито за москвофільство. Тіліні останки нещасних жертв звірських інстинктів мадярських воєнків перенесено тепер до спільної могили на видному місці цвинтаря поруч гробниці перемиської капітули. На похороні було багато народу. Несено багато вінків, співали 5 селянських хорів.

КАРДИНАЛ КАШПАР В УЖГОРОДІ.

УЖГОРОД (Закарпаття). — Празький кардинал д-р Карель Кашпар перевів візитачію українських дієцезій на Закарпатті. Його гостив греко-католицький єпископ Стойка.

„БІЙ ЖИДІВ — СПАСАЙ ПОЛЬЩУ“.

ЛЬВІВ. — Таке говорено на недавнім зїзді польських старшин резерви Східної Галичини, згідно з донесеннями жидівської преси. Промовці, як кажуть жиди, накликували не тільки до господарського знищення жидів, але теж взивали до погромів. Один з польських старшин сказав, що найсумнішою точкою польської конституції — це точка про рівноправність усіх громадян.

ЗАСУДИЛИ ЗА БЕРЕЗУ КАРТУЗЬКУ.

ВАРШАВА (Польща). — Варшавський суд засудив варшавського адвоката Гофмокля-Островського за образу уряду. Справа бере свій початок від голосного свого часу виступу польського сенатора Серошевського (відомого письменника), що заявлявся за втримання табору інтернованих — Берези Картузької. Редактор „Просто з Мосту“, Пясецький, різко осудив Серошевського і справа опинилася в суді. Пясецького боронив адвокат Гофмокля-Островський і між іншим у своїй промові назвав боягузом того, хто вдумав Березу до судової відповідальності. Орвінував Гофмокля прокуратор Желєнський, відомий з процесу за вбивство Перацького. Гофмокля боронив себе так знаменито, що публіка на салі нагородила його оплесками. Суд засудив Гофмокля на три місяці в'язниці та заборонив йому на десять років виконувати адвокатську практику.

НІМЦІ ТРИУМФУЮТЬ.

БЕРЛІН. — Гітлер і нацистична влада Німеччини радіють, що відкриті в суботу олімпійські ігрища перевищили чисельність присутніх і спортовців усі дотеперішні Олімпіади.

"SVOBODA" (LIBERTY)
 FOUNDED 1893
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
 Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
 at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Edited by Editorial Committee.
 Made up as 4 Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
 on March 30, 1914 under the Act of March 3, 1879.
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
 За оголошення редакція не відповідає.
 Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАРУГА З ПОСВЯТИ

Недавно тому, як це подавали часописи, відбулося в французькій місцевості Вімі відслонення пам'ятника в честь 60,000 канадійських жовнів, що там полягли в боях у часі світової війни. Про цей пам'ятник пишуть, що він дуже величавий і приковує до себе глядача своєю високо артистичною концепцією.

У зв'язку з цим подією забрала голос одна американська журналістка і написала, що було б краще, колиб узагалі перестали ставити пам'ятники поляглим жовнірам. Вона пише, що тими пам'ятниками величається ті ідеї, за які ті жовніри наложили життя. І захоплюється тим чином інших, щоб ішли слідами поляглих. А поправді, пише далі згадана журналістка, якби так ті, що є в гробах, могли встати і сказати своє слово, то вони перші запротестували би проти ставлення пам'ятників, бо жалували, що наложили головами надармо, бо ті ідеї, за які вони погинули, цілком потоптали ті, що їх взивали до оборони тих ідей.

Коли добре вдуматися в цю справу, то не можна не признати тій жінці слушності. Принаймні до певної міри. Але зате безсумнівно треба дати їй признання за те, що намагається підійти до цієї, такої болочої справи з цілою серйозністю, повагою і глибиною та з великою пошаною до ідей, як і до тих, що за ідеї борються чи гинуть.

Навели ми цей приклад, щоб заставити і наше громадянство перевести деяку ревізію у наших відношеннях до наших героїських постатей. Хто бував на деяких наших вічах чи відчатах, мав нагоду чути, як то при першій-ліпшій нагоді покликуються в нас на „пролиту кров” та як без усякого глибокого зв'язку цитується імена борців, що чесно жили і дійсно по героїськи полягли в боях, чи повисли на лясцькій шибениці, чи згинули від куль московської чрезвычайки за ідею. Що гірше. Імена ті влітаються не тільки в промови чи виклади, і то дуже часто безмістовні, але вживається їх іще й для узасаднення звичайної лайки, дуже часто грубої й некултурної, яка буває нічим іншим, а тільки впливом особистого чи гурткового поруху.

Щось подібне завважимо й тоді, коли поглянемо на деякі наші часописи, повні лайки у святочних числах, присвячених згадці про наших поляглих героїв. А коли поглянемо нераз на знимки наших героїчних постатей, що їх вміщається в газеті, чи не завважимо, що ті образи часто на тій стороні, на якій повно неправди і хамства, чи непристойних виразів? Саме тепер маємо перед собою свіже число такої газети з таким образом і з такою зневагою. Тому підносимо цю справу, бо проти такого поступовання треба і в нас підняти протест, щоб не притупило в нас почуття правдивої культури і національної гідності. Де виступає святе, чисте, там не повинно бути місця для бруду.

МИКОЛА РЯБОВОЛ, БУВШИЙ ГОЛОВА КУБАНСЬКОЇ КРАЄВОЇ РАДИ

(1883—1919).

„Ми знаємо, що нас убють, але ми не боїмося смерті і будемо далі чесно виконувати своє діло тому, бо віримо в його справедливості”.

(з промови М. Рябовола).

28. червня цього року минуло 17 літ від того дня, як у Ростові над Доном у 3. годині вночі, розляглися стріли, якими забито кубанського козака, видатного українського політичного діяча-державника, голову Кубанської Краєвої Ради — **Миколу Рябовола**.

Був це історичний червень 1919 року, коли Велика Україна кривавилася в тяжких боях з Росією більшовицькою та добровольчою і коли ЗУНР переживала велику трагедію в змаганнях за свою державність. Тому стріли в далекому Ростові, на українських землях Північного Кавказу, не знайшли належного відгону і навіть зрозуміння серед широкого громадянства. А це були стріли, вимірені в українське козацьке серце й у велику українську національну ідею.

Треба правду сказати, українське громадянство як з Великої України так і з інших українських земель іще дуже мало знає і дуже мало цікавиться такою справою як справа Кубані й українського Північного Кавказу. На цій тлі життя, діяльності і смерті такої людини, як небіжчик Микола Рябовол, у свідомості цього громадянства перейшла майже непомітно. А тимчасом українська національна політика вже багато заплатила і ще дорого заплатить у справі і цю східних українських земель.

Правда, як ми зазначили вище, українська інтелігенція з велико-українських і західно-українських земель була завжди заабсорбована і своєю безпосередніми справами — її просто не вистарчало для Кубані й сусідніх з нею українських теренів. Але треба сказати, що й за 17 літ „спокійного” життя ця передова українська інтелігенція таки не знайшла часу й потреби, щоб ближче ацікавитися цим українським краєм і нині, на жаль,

у цьому відношенні панує така сама велика неінформованість і байдужість, як то було сімнадцять років тому.

За той час ріжні охочі люди зробили й роблять (самі, чи під чужою кермою) з Кубанню та іншими українськими землями Північного Кавказу все, що їм подобається: усаможинюють на всі лади, фелдерують з Росією, приєднують до Росії, творять з українського народу тих земель окрему „козацьку націю” чи „кубанський нарід”, окрему козацьку державу зі всіх північно-кавказьких земель під назвою „Козакія” і т. п., — і лирише голосу українських партій та політичних чинників усе ще не чути в цій справі; через близькі, але часто другорядні справи, війни знову не бачать або мліть це хочуть бачити цієї першорядної національної справи. А вона справді першорядна: бо йде про величезну українську територію, компактно заселену українською людністю, майже півтора рази більшу, як Галічина; йде про багатий край — кубанський родючий чорнозем, донецький углинний басейн, азово-чорноморський степ, про береги Чорного та Азовського моря і т. д.

Микола Степанович Рябовол — один із дуже видатних українських кубанських діячів за весь час існування Кубані. Життя М. Рябовола — провідника, народного вождя і керівника, так міцно зв'язане з життям Кубані, що писати його життєпис означало би писати історію подій Кубані та української національно-визвольної боротьби на українських землях Північного Кавказу.

Щоб коротко означити, хто був Микола Рябовол і чим він є для України, треба сказати: це він був той, що в переломовий добу станув на чолі українського козацького краю, як незмінний голова Кубанської Краєвої Ради і виразно знав, чим напрямку своєї національної політики зєдинення Кубані

й усіх північно-кавказьких українських земель зі всіма іншими українськими землями в одну сильну самостійну соборну Українську Державу. За це Рябовол згинув, згинув на варті, високо тримаючи національний прапор, як великий український державник і соборник, залишаючи своїм чином і смертю цілу національно-політичну та ідеологічну програму для майбутніх поколінь українського народу північно-кавказьких українських земель.

Трудно уявити собі тяжчу ситуацію, ніж та, в якій опинилися були українські східні землі з Кубанню на чолі в 1917 р. Національна та державно-політична українська свідомість на цих землях майже не існувала, української інтелігенції з відповідною національною свідомістю було ледви кілька одиниць. Зате серед українського населення Кубані був значний відсоток інтелігенції з центральної Росії. Правда, революція 1917 року пробудила тут сильний український стихійний національний та становий козацький рух, але більшовицька революція в Московщині зробила те, що північно-кавказькі українські землі стали головною базою, на якій почали збиратися всі протибольшевицькі сили (т. зв. Добровольча армія Денікіна-Врангеля) для відновлення єдиної великої неподільної Росії.

Можна собі уявити, в яке тяжке становище попала та група кубанської української свідомої інтелігенції, — а на чолі її М. Рябовол, яка накреслила собі національну програму і прямувала до того, щоб Кубань вийшла з рядів російської Добровольчої Армії...

Треба зазначити й підкреслити, що Микола Рябовол не є тим випадковим героєм-вождем, яких так багато родить революція. Навпаки, можна

сміло сказати: це була людина, за якою давно тужить Україна. Микола Рябовол був з тією, з якою виходять справжні національні вожді. Це був провідник з божої ласки — розумний, шляхотний, сильний духом і волею, відданий, енергійний і відважний. Це відчували всі й у всіх етапах його життя. Це дуже добре відчували наші національні вороги.

Як студент київської політехніки в 1905—6 роках, Рябовол був незмінним головою великої Української Студентської Громади і репрезентантом в усіх студентських організаціях, на Кубані в студентських роках — він видатний діяч на перших місяцях у ріжних громадських, явних і таємних організаціях; ще зовсім молодий, маючи 28 років, він стає одним із виборних директорів чорноморсько-кубанської кооперативної залізниці; рівночасно — головою Кубанського Кооперативного Союзу, установ дрібного кредиту, провідником Кубанської Української Національної Ради і т. д. і т. д.

Колиж прийшла революція, М. Рябовол стає (1917) головою Кубанської Військової Ради. А з проголошенням цієї Радою кубанської області вільного кубанського Республікою (під назвою „Кубанського Краю”), яка є рівноправним суверенним членом федерації вільних народів Росії, Рябовол стає головою парламенту — Кубанської Краєвої Ради. Тут він — молода людина (33 роки) виявляє свій глибокий державний розум, добрий дипломатичний хист, національно-політичну зрілість, надзвичайну енергію, сильну волю, відвагу й уроджені прикмети

народного трибуна й провідника.

На цій стійці М. Рябовол уперше уперше, як народний вождь національний герой, майже цілком певний неминучості такого свого кінця в тодішніх умовах. Але впавав також у повний свідомості, що вибраний ним шлях є єдино правдивий і що за ним нестримно підуть усі вірні сини Ново Рідного Краю — Кубані та північно-кавказьких українських земель. — („Діло”).

Инж. В. Васюк.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ГАМТРАМК, МІШЛ. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів і членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 8-го серпня, в годині 7:30 вечір, в Українській Хаті, 2240 Грейланду в Об'язку кожного члена є бути на цих зборах. Просимо родичів вислати свої діти до У. Н. Союзу, бо це є найліпша українська заповога організація, до котрої повинні належати всі українці. — В. Турквич, пр.; О. Курочка, кас.; І. Курчак і Д. Васюк, секретарі.

КІПІВЛЕНД, О. Тов. ім. Ів. Франка, від. 334, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го серпня, в годині 12:30 пополудні в салі У. Н. Дому на 2-тій поверсі. Пригадуємо всім довгочасним членам, щоб прийшли на збори і виринили свої зяєглості, бо в протиний раз будуть суспендовані згідно з правилами статута. — С. Морозович, секретар.

Характер.
 — Скільки ти, Зоню, маєш літ?
 — Двацять.
 — Алеж тому два роки ти теж так говорила.
 — Не належу до таких, що нині говорять так, а завтра інакше.

ДАЙТЕ АМЕРИКАНЦЯМ ЗНАМЕНИТУ БРОШУРУ:
THE UKRAINIAN QUESTION
 AND ITS
IMPORTANCE TO GREAT BRITAIN
 by LANCELOT LAWTON (London)
 яку щойно надіслано з Англії. Ціна з пересилкою 50 центів.
 Замовляти:
"SVOBODA,"
 81-83 GRAND ST., (P. O. BOX 346) JERSEY CITY, N. J.

УВАГА: Брошура та надається найкраще для наших політичних Клубів, як теж для ужитку молоді та всіх тих, що хотілиб представити Американцям українську справу коротко, яєрно й зрозуміло. Є там теж подані ті міжнародні постанови, що відносяться до українських півночних земель.

К. Еглінгер.

УСПІШНЕ ОГОЛОШЕННЯ

Тому три дні прийшов до мене дуже схвилований мій приятель Евген.

— Мусиш мені дати добру раду!

— Не можу дати тобі — став я боронитися: — коли буде добра, не послухаєш її, а коли буде недобра, я буду всьому винен.

— Слухай — говорив далі Евген. — Я згубив портфель. Крім грошей був там і пашпорт. А я маю їхати з жінкою. Що мені тепер робити?

— Скажи жінці, що тоби таке трапилося.

— За ніщо в світі! Саме тому постановив я порадити тебе, бо жінка не сміє знати, що я згубив портфель.

— А ти дав оголошення до газети?

— Не можу. Той, що знайшов портфель, міг би віддати його моїй жінці, як я буду в ярді. А коли вона знайде фотографію...

— Розумію... Дай до газет, щоби знахідник, зложив портфель у мене.

— Однак навіть слово „портфель” не сміє приходити в оголошенню. Моя жінка читає всі оголошення від першого до останнього рядка, то могаб це щось підозрівати... Вона дуже хитра...

Ми зігнулися над папером, роздумували цілу годину, написали й переробили сот-

ку концептів, поки вкінці не згодилися дати таке оголошення:

„Коли особа, що мені вчора ввечером щось украла, а яку я добре знаю, не верне вкраденої річі, віддам її поліції”.

В осьмий години рано прочитав я моє оголошення в ранішніх газетах, а вже в дев'ятій годині задзвонив дзвінок у моїх дверях.

До кімнати ввійшов мужчина підозрілого вигляду, виняв із кишені золотий годинник, поклав його на стіл і промирив:

— Ось вам годинник! Та то не я, лише мій товариш.

Я хотів звернути йому увагу, що нині не є ані мої імянини ані уродини та що це не мій годинник, та його вже не було.

То був гарний годинник із будильником. На ковертці з середини були вигравірувані слова: „Дарунок Його Величності Афганістанського Еміра”.

Ледві я написав листа, в якому дякував афганістанському емірові за такий гарний дарунок і обіщав йому присвятити першу книжку, яку напишу, як дзвінок знову задзвонив.

Мала дівчина, боса, старомодно зодягнена, станула в дверях.

— Мені сказали передати

тут оцей клуночок — сказала й зараз відійшла.

Клуночок був по мистецьки зав'язаний і коли я думав, що вже знайшов справжній узел, переконався я, що помилюся.

Мене сердило розв'язувати, тому я розтвар шнурок і розвинув із паперу якусь мітологічну істоту без ноги й клаптик паперу, на якому було написано, що нога ще перед-тим була відломана. Статуйка дійсно не мала лівої ноги, та всеж можна було її комусь подарувати. Що представляла статуйка, не знаю. Була то якась грецька або римська богиня, та я не міг пригадати її назви, чи то була Венера, Юнона чи Атеня.

Коли я це роздумував над цією мітологічною істотою, дзвінок відзвонив втретє.

У кімнату ввійшов юнак, про якого кожний сказав би, що він щойно втік із поліційного кримінального альбума, з папіроскою в куці усті і з рукама в кишенях.

— Погляньте, чи є тут що ваше — сказав і висипав на стіл цілу пригорщу ріжних річей.

Я вибрав один перстень із брильянтом, срібну цигарничку та поникльовану запальничку, подякував йому та підвів його до дверей (відтоді не маю шпильки від краватки).

Після нього прийшла якась беззуба баба та дала мені портфель.

Потім подзвонила якась дуже вималювана та наперфумована жінка, усміхаючися, дала мені торбу на акти, в якій

було десять тисяч, і шепнула мені на вухо:

— Вчорашньої ночі я забаргато випила. Навіть уже не можу пізнати тебе.

Я її також не знав. Як відійшла ця наперфумована, задзвонив якийсь дуже елегантний пан із моноклем і дав мені гарну паличку з головою пав'яна із слонової кости.

Після нього з'явилася в дверях дівчина, вся в сльозах, і стала присягатися, що це їй трапилося перший і останній раз. Потім дала мені срібну папіросницю.

Я попросту схвилований був із щастя, що прийшов на світ у такому чесному столітті. Вкінці зателефонував до мене Евген і сказав, що його жінка знайшла портфель у підшефці зимового пальта.

Рівночасно просив мене, щоби я поручив йому доброго адвоката в розводових справах, бо жінка хоче з цієї фотографії зробити трагедію.

Вечором приїхала авто поліція і відвезла мене й мою збірку.

Комісар був для мене дуже ввічливий та спитав мене, чи я справді думаю, що поліція така дурна. Не знаю, що він хотів сказати...

У поліції мене відфотографували та взяли відтиски пальців.

Відтоді мене все супроводжують два детективи. Я влаюю їм їх не знаю, а вони так само. Певно боються, щоби мені знову хтось чогось не вкрав.

Юліян Чермень.

ХИТРИЙ ПИСАР

Гасан Гільмі був писарем. Сидів на базарі під склепінням шатлатної брами та ждав на гостей, що не вміють ні писати ні читати. Обслуговував їх за кілька лярів. Був молодий, певний себе, приглядався залюбки прохожим гарним дівчатам.

Сподобалася йому дуже одна. Переходила часто мимо нього. Раз зупинилася, всміхнулася та спиталася:

— Чи ти Гасан Гільмі, що дешево пишеш листи?

— Так, це я, а тобі напишу все даром.

— Направду? А чи напишеш мені до того, до кого я маю писати?

— Певно, голубко! А як зветься цей, до кого маю писати?

— Чи мушу кінце сказати тобі назвище? — спитала красуня та зачервонілася.

Гасан пояснив собі це в свою користь. „Кохав мене” — подумав — „а стидатися виявити це”. Голосно сказав:

— Самособою, голубко, що я мусиш мені сказати назвище; та ж мушу його назвище написати на коверті.

— То напиши так: „Поважаний Джеді Абдураман, у касарнях піхоти в Анкарі” та згадай, будь ласка, що його вірна Фатіма жде з тугою. Хай вертається мерщій до доми, бо мій батько годиться на шлюб.

Як Гасан почув це, скривився, сердитий схопив перо та написав:

„Знай тепер Джеді Абдурамане, що вже більше не жду тебе, бо кохаю іншого. Не вертайся до дому, бо мій батько не хоче вже тебе за зятя. Фатіма”.

Коли Джеді Абдураман, що також не вміє ні читати ні писати, дістав цей лист, звернувся зараз до приятеля Галлі Ібрагіма, вістуну своєї честі, та спитався:

— Від кого цей лист? Будь такий добрий, перечитай мені. Пише тобі Фатіма — сказав Галлі та став скоро перебігати лист очима, але змісту не зрозумів.

— Фатіма! Моя Фатіма! — Озвався врадуваний Джеді Абдураман. — Я кохаю її більше, як моє життя. Колиб у цьому листі була відмова, я ще нині всадив би собі кулю в лоб.

Як Галлі Ібрагім почув таку погрозу, прочитав йому зовсім щось інше.

„Дорогенький Джеді Абдурамане, жду вірна тебе й тужу за тобою! Вертайся чим скорше до дому. Мій батько годиться на наш шлюб. Твоя Фатіма”.

Командант батальону дав відпустку й Галлі Ібрагім впровадив сам приятеля, щоби не допустити до можливого нещастя та погодити, колиб це було можливо, з Фатімою і з її батьком. Та як зчудувався він, коли побачив, що гарна дівчина кинулася відразу на шию Джеді Ібрагімові та сказала щаслива: „Мій дорогенький, мій любий Джеді”!

Галлі здивувався, бо ніяк не міг зрозуміти того. Та скоро зорієнтувався і спитався Фатіми.

— Хто писав твій останній лист?

— Гасан Гільмі, — відповіла Фатіма.

Галлі побіг чимскорше на базар, а як побачив там Гасана, здорово дав йому поза вуха.

— Ти проклятий псе! — крикнув — то ти перекручуєш для своєї приємності слова цих, що просять тебе написати листа?!

Тому попробуй виміняти позашунок у поцілунок, коли вмієш... Чи ти признаєш слова Корану, де сказано: „Фальшиві й несправедливі люди перемінюють правду на брехню, та в устах ширших і справедливих людей перемінюється така брехня наново в правду”.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ, які опрацював і видав М. О. ГАЙВОРОНСЬКИЙ на мішаний хор:

1. Жни, Україно, атомів!
2. Невісточкина, пісня з Польщі.
3. Вербова моя, пісня з Польщі.
4. Одяк соненко с'одяло, пісня з Лемківщини.
5. Моя мила, пісня з Лемківщини.
6. Повніш 5 пісень продаємо за \$1.00.
7. Коліда, Гуцульське Різдво.
8. Кругляк, Гуцульське Різдво.
9. Шедрипка, Гуцульське Різдво.

Повніш 4 пісні продаємо за \$1.00.
 Всі повніш пісні можна одержати в квітрині „Свобода”. Вислаємо тільки по одержанню належності.
"SVOBODA"
 81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.

В ДНІ

ФРАНЦУЗЬКА ЖІНКА І ПОЛІТИКА.

Французькі жінки такі по-кращій. Цілий світ признав їм першество в елегантності і вроді; навіть самі французи гордяться цим признанням. Чваняться своїм жіноцтвом; а проте не дають своїм жінкам права голосувати у виборах. У Франції голосують тільки чоловіки. Жінки інших народів вже давно добилися права голосування, а францужки ще й досі цього права не мають. На всі домагання жінок, щоб їм дати бодай маленьке право вмішуватись у громадські справи, французи відповідають: „Жінко, до політики не мішайся”. Через те жінкам жалко; і тому у Франції до них не перевелися суфражистки, себто жінки, що настирливо домагаються права голосування.

Кількома наворотами думали вже бідні францужки, що їх мрії ось-ось сповняться. Деякі разів ухвалювала нижча палата французького парламенту жінкам право голосу, однак це ухвалу все відкидав сенат. Бо в сенаті все засідають більше консервативні особи, які думають, що жіноча елігантність і врода не можуть мати щось спільне з розумом.

Тепер ситуація трохи зміняється, бо „правіші” елементи склонні ухвалити жінкам право голосу. Зате „лівіші”, себто ті, що колись ті права заступали й ухвалювали, держаться щодо цього — в резерві. В останніх роках настрої жінок почали відвертатись від усяких соціалістично-радикальних напрямків, і почали клонитись більше в бік національно-консервативних. Коли тепер ухвалили жінкам право голосування, думають собі „ліві”, то у виборах жінки пішли би проти них і вони програли б. Тому краще знову заждати.

ЛІГА НАЦІЙ НА ДІТІ.

Оповідать, що один генерал у часі війни сказав, що „виграє битву та армія, яка діставатиме більшу порцію цукру”. Бо цукор, на гадку цього генерала і деяких учених, додає вогню у людському тілі й вслід за тим збільшує відвагу чоловіка.

Мабуть маючи це на увазі, Ліга Націй, що то так скандально виявляється зі своїх політичних завдань, почала більшу увагу звертати на дітву: „Коли велика порція цукру збільшує відвагу у людей, то мала порція буде її зменшувати. Брак відваги буде підкопувати мілітаризм і вкінці доведе світ до цілковитого упокоєння”.

Недавно опублікована Лігою Націй брошура, що містить у собі вислід нарад „секції здоров'я при Лізі Націй”, подає поради, що треба їсти. Отож головачі світа вразно кажуть, що треба їсти мало цукру і мало мунчих страв. Натомість треба їсти побільше картопель і молока. Ці вчені ствердили, що в картоплях, на які ще пару років тому люди дивилися з погордою й кордналими головно безроги, містяться багато-всіхких вітамінів, протеїн, кальорій і т. п. Тому замість цукру треба збільшувати порцію картопель у щоденній дієті.

Поручають також учені з Ліги Націй, щоб їсти побільше ярини й овочів. Головно ті люди повинні обов'язково їсти ярину, що люблять їсти багато м'яса; бо ярина має в собі такі складники, які доповнюють м'ясні страви. Без яриноного додатку м'ясні страви можуть викликати в тілі різні хвороби. Найкраще є їсти різноманітний харч, що містить би в собі різноманітні складники і не наражував би тіла на односторонність.

Крім похвал для картопель

і нагани для цукру ці наради не сказали нічого нового. Та не раз добре послухати і про ту річ, про яку ми вже знаємо, бо це додає нової віри, що поступаємо правильно.

ЛІНІВСТВО МУРИНІВ.

Говорять про муринів, що вони дуже ліниві. Мурини не знаходять у праці ніякого внутрішнього вдволення, а працюють тільки тому, бо мусять працювати. Щоправда, нині не працювати належить до свого роду гуманності і патріотизму, за який навіть держава виплачує грошеві нагороди, однак ті, що не працюють, мусять бодай сповидно виявити охоту до праці і мусять доказати, що не працюють тому, бо не мають праці. Лінохнів, що нічого не роблять, бо не люблять роботи, справді вже нині ніхто не картає, але всежтаки бодай врядагоди кидають на них згрідливі погляди. На ці згрідливі погляди лінохи теж поглядом відповідають: „Овва, що ти мені зробиш? Я ніколи не хотів працювати і нині не хочу; але нині безробіття, то хто мені це докаже?” Справді, доказати тяжко.

Кажуть, що коли раз чоловік з клунками запитав сплячого на стації муринна чи не хотів би він віднести йому клунків і заробити собі кводра, мурин відповів: „Ні. Я вже маю кводра”.

Недавно скоїлася правдива подія, яка ще яскравіше малює лінівство муринів: у Тульзі, в стейті Оклагома, мурин Джордж Тинтон украв ручну машину до стрижання мурави. Його зловили і поставили перед суд. На суді він оборонявся так: „Я зовсім не хотів красти машини. Я лише натрапив на неї і був залінійвий, щоб її обійти кругом. Замість обходити її кругом, я попхав її перед себе і так зайшов аж до дому”. За таке „лінівство” суддя покарав муринна 15-денним арештом.

Веселий гість.

До портіера „Народної Гостиниці” у Львові приходив з вулиці чоловік без капелюха, трохи поваланий боломом і каже, що хоче дістатися до кімнати на першому поверсі. Портієр пояснює йому, що цю кімнату займає добродій Гречкосій, який певно вже спить і не може його будити в годині другій по півночі. На це добродій починає сварку. Врешті каже паням Голосом:

— Це я власне є добродій Гречкосій — але я випав з вікна на вулицю.

201 НАЙПОПУЛЯРНІШИХ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ, ЗІБРАНИХ В ОДНІЙ ГАРНО ОПРАВЛЕНІЙ КНИЖЦІ.

Всі ті пісні уложили на фортеп'яні наші славні музики: Д. Січинський і С. Людкевич. Кожна пісня має мелодію у верхнім голосі, отже всі 201 пісень можна співати або грати на якимнебудь інструменті.

Всюди і при кожній нагоді, вдома, в товаристві, в клубі, в школі, на концертних і при всяких виступах грайте й співайте ті зібрані й видрукувані у цій книжці пісні.

Ціна лише \$2.00, себто одного цента за одну пісню.

Замовляйте ще сьогодні у книгарні „Свободи”:

„СВОБОДА,” 81-83 GRAND ST. (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ВСІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ ДЛЯ ВІДДІЛІВ У НАРОДНОГО СОЮЗА ЗАМОВЛЯЙТЕ --- В ДРУКАРНІ „СВОБОДИ” 81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НОВА ЯЗВА НА СЕЛІ.

(Актуальне в Америці).

Колись, як вам трапилось бути на сільському весіллі, ви могли почути такі побажання для молодят:

— Дай вам, Боже, мріяти гроші мискою, а діти колискою.

Колиб ви сьогодні хотіли побажати так молодят, то вас як не викинули би за двері, то бодай назвали би дурним. Гроші мріяти мискою — то так, але діти? — Хто сьогодні хоче дітей? Там одно — двоє в найгіршому разі, але так, як давніше, п'ятеро, шестеро, а то й десятеро — хай Пан Біг боронить та сохрани! Мовляв — у дворі фаналем бути є кому — аж забгато, а більше чим буде

Таке почуєте сьогодні на селі на кожному кроці. Та й не лише сьогодні, така „політика” введеться вже від кількох націятих-літ, а її наслідки вже можна завважити: менший приріст населення, велика смертність жінок, багато молодих жінок бездітних... велике число вдівців, багато чоловіків, які мають другу, а то й третю жінку. І коли у світі так водиться, що все є більше дівчат, а менше хлопців, то на нашому селі дівчата „щасливі”: їх є менше, їх є мало, тому за них б'ються. Дівчина, яка має 14—15 літ, є вже кан

дидаткою до подружжя: хлопці хапають, бо — мовляв — опісля і такої не буде. Священник пише до консисторії про позволення і вже є п'ятнадцятьлітній мужатка.

Розгляньмо ближче ці справи.

Без сумніву, велику деморалізацію в наше село занесла війна. Але не лише війна привела оту „нову політику”. Тяжке матеріальне положення, брак праці, голод на землі і зле поняття „еманципації жіноцтва з її новими радикальними кличами, до „свідомого материнства” включно.

Маємо причину думати, що останнє найбільше причинилося до того „нового курсу” на селі. Чейже і давніше, перед війною, було тяжко, був брак праці й землі, а всежтаки тоді не було того, що тепер діється.

А діється воно зле, і то дуже. Ось кілька яскравих прикладів.

Молоде подружжя каже: не хочемо дітей, або: не хочемо покинути дітей. Але по часі дасть Бог потомка. Одно, хай там — кажуть собі. Але за тим одним приходять друге, зглядно є надія, що прийде.

— Ні, то неможливе. Що ми маємо для дітей, будуть ділами: а друге — стид перед людьми: до трьох літ двоє дітей. Маеш гроші і роби щось!

Так каже чоловік. Жінка думає те саме. Бере гроші і йде до міста, чи на друге село до „баби”, яка робить „рипірацію”.

Після такої „рипірації” дві жінки на три звичайно переставляються на тамтой світ. Чоловік — „хитрий Панько” — трохи поплаче, а там жениться нову; має свіжу жінку і прибуває новий кавалок поля. Значить, скористав чоловік!

А коли така жінка при операції і не вмире, то звичайно виходить калікою, більше дітей не буде мати. Коли ще перша дитина жие, то „можна витримати”, але часто буває, що вмире і тоді наші „спекулянти” гірко жалують і плачуть. Раді би тоді мати і двацятеро, але пропало. І як давніше бездітне подружжя на селі було рідкістю, так сьогодні їх дуже багато.

Але скажимо, що кожне подружжя має потомків, то має двох-трьох, не більше. Коли є сьогодні в селі дві-три родини, де є п'ятеро, шестеро дітей, то з них сміється ціле село. Отже коли які подру-

жя й хотіло би мати більше дітей, то через стид, щоби з них не сміялись інші, не мають їх.

Чи воно добре? Ось приклад:

У мойому селі подав священник повітовому лікареві список дітей, уроджених в останньому році, які треба було нащепити проти віспи чи дифтерії, чи щось там. Отже показалося, що в році вродилося 70 дітей, а з того померло 15. Тобто в першому році відпало більше ніж 20 проц. А скільки ще відпаде, заки вони доростуть до 21—25 року життя?

Може скаже хтось, як казала мені одна пані з міста, делегатка на жіночу анкету, що як буде менше дітей, то буде менша смертність, бо ті діти будуть здоровіші. А я скажу, що так не є і що не вільно нам того робити і що зле робимо, коли зменшенням уродин хочемо поправити фізичний стан нашого народу. Не зменшенням уродин, а покращанням матеріальних обставин треба працювати до фізично-здорової української раси.

Я лише поверховно торкнувся одєї, такої важкої kwestії. Що вона важна, це певне. Про це свідчать хочби те, як нею інтересуються державні нації, напр. Німеччина, Італія, як нею журиться хочби Франція. В Німеччині, чи в Італії також не солодко живеться, а всежтам держава живо інтересується природним приростом населення, веде в тому напрямку пропаганду, тощо. Ми нація недержавна, тому тим більше мусимо звернути увагу на ті справи.

Факти, які я порушив, приклади, що їх я навів, не з повітря взяті, але з життя, бо знаю село. Зрештою хай заберуть у цій справі голос сільські священники, які найкраще можуть про те все висказатися, передовсім числами, бо чейже ведуть метричальні книги. Числами можуть виказати процент зменшення народиці, процент смертності молодих жінок від наведених випадків, процент бездітних подруж і т. д.

Як зарадити тому, хай скажуть лікарі, соціологи, економісти. Проблема ця не маловажна, а для нас найбільше вона важна. Наші суспільні діячі й діячки хай заперестануть вести пропаганду зі „свідомим материнством”, а краще хай учать село, як виховувати дітей, щоби могли вони дати собі раду у світі й без пари і без формальства у дворі.

Вірно, що наше село не

дається едеморалізувати і не піде на вудку комуно-соціалістично-жидівської туманности „свідомого материнства”. Здорова родина, це старе українське традиція; вона є й буде основою нашої Великої Будучности. Знищена родини і традиція мусять знищити й націю. Прикладів на це таж забгато. — („Наш Прапор”) М. Іванів.

Гайль, Гітлер!

В найрухливішому місці Берліну стоїть якийсь жебрачина. За чорними окулярами очей йому не видно.

На грудях має велику таблицю:

„Від жидів милостині не беру!”

— Оце тобі характерний німець! — говорили гітлерівці й до капелюха жебрака падали менші й більші грошки. Увечері до жебрака підійшов якийсь рабін і, розглядаючись тривожно, каже:

— Скільки ви нині заробили?

— А з п'ятдесять марок.

— Рабін витягає портфель.

— Маєте ще п'ятдесять марок, але скиньте цю ганебну таблицю!

Жебрак дивиться на рабіна і каже по жидівськи:

— Уй, ребе, то ти хочеш мене вчити, як я маю жебрачити?

Пояснила.

— Мамусю, чому лев має таку велику голову?

— Щоб не міг перепхати її крізь крати клітки.

Наші діти.

— Тату, чи я можу колись оженитись з бабкою?

— Ні, сину, цеж моя мама! Ти не можеш з нею оженитись.

— Чому? Адже ви оженились з моєю мамою!...

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 11. липня ц. р. помер ДМИТРО, ЗАНЬКО, член бр. св. Василія Великого від. 364 У. Н. Союзів в Клівленді, Огайо. Покійний був тихим і примірним членом. Лишив жінку і 6 дітей. В. П. П. Іван Сподар, секр.

ВІСТІ З БАЗАРУ „СУРМА” 103 ЕВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

П'ятий з ряду РАДІО-БАЛІ Сурми відбудеться в неділю, дня 20-го вересня ц. р. 180 Комітет.

BARGAINS FROM OUR BOOKSHOP

Would you pay a penny for a song? How many Ukrainian songs do you know?

Does your club like to get together and sing folk songs?

Do you sing, play the piano or violin? Then purchase a copy of the attractively bound book

201 UKRAINIAN FOLK SONGS FOR \$2.00 (a penny for each song)

It contains the most popular Ukrainian melodies, with Ukrainian and English titles, music, words and verses. Order today from the Svoboda Bookshop, 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

P. S. If you already have a copy, consider giving this book as a gift to some lover of Ukrainian music.

Мішучи.

— Підмо нині на суніці?

— Добре! Я так люблю лазити по деревах!

Рекляма.

Аквізитор анонсів переконуює купця:

— Підприємство без реклами не має значіння. Як вам відомо, качки зносять яйця потихо, а кури зате голосно кудкудають. Через те всіди є поптит лише на курячі яйця!

ЦЬОГО РОКУ СВЯТКУЄМО КОНЦЕРТАМИ, ВІДЧИТАМИ ТА АКАДЕМІЯМИ 20-ТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ ВЕЛИКОГО СИНА УКРАЇНИ

ІВАНА ФРАНКА

Найбільшу пошану віддамо 20-тим роковинам його смерті тим, як прочитаємо Франкові твори, себто ті перли його творчости, які він лишив нам на науку.

З цієї нагоди книгарня „Свободи” дає для всіх, хто шану Франка, спеціальну оферту на книжки Івана Франка.

8 КНИЖОК ЗА \$2.50

1. Захар Беркут, образ громадського життя.
2. Абу Касимові капці, арабська казка.
3. Батьківщина й інші оповідання.
4. Вибір поезій Івана Франка і короткий начерк його життя.
5. Для домашнього огнища, повість.
6. Лис Микита.
7. Молода Україна.
8. Як пан собі біді шукав.

Виншіть мені ордер на суму \$2.50 іще сьогодні й одержите повні 8 книжок відвортною поштою. Колиб іще ви хотіли мати найкращий твір Івана Франка, „Мойсей”, то виншіть \$2.75. — Замовлення треба слати на адресу:

„СВОБОДА,” 81-83 GRAND ST. (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

НОВІ КНИЖКИ З КРАЮ

Д-р Шухевич Степан: ГІРКИЙ ТО СМІХ. Военні оповідання	\$5
Полінич, Б.: КІМНАТА З ОДНИМ ВХОДОМ. сензаційна повість	50
Полінич, Б.: ТОВАРИШ УСМІХУ, сензаційна повість	40
Мродович, Д.: ГАРИДАКИ, в двох томах	1.00
Гродь, М.: СТРАШНА ПОМСТА та інші оповідання з передмовою М. Голубія	50
Радич, В.: МАКСИМ ЗАЛІЗНЯК, в двох томах	1.00
Чаповський, Андрія: ЗА НАЖИВОЮ. Повість з галицького селянського життя	50
Турицький, Осип: СИН ЗЕМЛІ, в двох томах	1.00
Горішівський, П.: ПІД ПРАПОРИ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО	50
Будзинівський, Ф.: ГРЕМИТЬ, Історична повість	50
Самчук, Улас: МАРІЯ, хроніка одного життя	50
Голубеш, Микола: ГЕГІ ВІДНО СЕЛО. (Нарис)	50
Журба, Г.: ЗОРІ СВІТ ЗАПОВІДАЮТЬ в післясловом М. Голубія	50
Косач, Юрій: СОНЦЕ В ЧИГІРИНІ. Повість про декабристів на Укр.	50
Павло, Св'я (Свещицький): СТЕПОВІ ОПОВІДАННЯ	50
Верн, Жиль: ЗАМОК У КАРПАТАХ	40
Островський, В.: ЗА ГРОШЕМ. Оповідання	50
Голубеш, Микола: ЗА УКРАЇНСЬКИМ ЛЬВІВ. Епізоди боротьби XIII—XVIII. в.	25
ЯКЕ ІХАЛО, ТАКЕ ЗДІВЛО. Комедія на 2 дії. 9 осіб	20 ц.
ДЕ ГОРІВКА БУВАЄ, ТАМ ДОБРА НЕМАЄ. Народна штука в 3-ох діях. 13 осіб. Режисерські вказівки	40 ц.
Ц. К. КАПРАЛЬ ЛОПУХ. Комедія на 4 дії. 10 осіб	30 ц.
ДОВБУШ. Історична драма на 5 дії. 10 осіб	35 ц.
ТРИ ГЕРБИ. Комедія на 3 дії. 14 осіб	35 ц.

Замовляйте у книгарні Свободи:

„СВОБОДА,” 81-83 GRAND ST. (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ІДЬТЕ НА УКРАЇНУ 7 ДНІВ ДО ВАШОГО РІДНОГО КРАЮ, як будете подорожувати на поспішних кораблях ВРЕМЕН ЕУРОПА

Поспішні п'ятиги такі від самого корабля започатковують вам приємну подорож до Старого Краю.

Або подорожуйте популярними експресивними пароплавами

COLUMBUS HANSA - DEUTSCHLAND HAMBURG - NEW YORK

Знамениті залізничні połącення з Бремени у Гамбурга

Більші інформації дасть кожний місцевий агент або головне бюро

77 BROADWAY, NEW YORK

ЯК ПОВСТАЛИ ТЕЛЕГРАФІЧНІ АГЕНЦІЇ?

Люди завжди були цікаві на все, що діється довкола них і подальше, словом на всілякі „новини“. Та всеж, не завжди ці „новини“ доставалися з місця на місце так скоро, як сьогодні, коли на початку часописних телеграм читаємо: **Агенція Аваса** (або **Бюро Вольфа** чи **Бюро Ройтера**, **Агенція Стефані**, **Асошіейтед Прес** і т. п.) — повідомляє, що...

Мандрівні співаки й гітці.

Бже в давню давнину, слівце вже в початках кожної суспільно-державної організації, кожна влада, зокрема кожний військовий провід був живо заінтересований в якнайточнішій та найшвидшій інформованості про всілякі події. З історії старинних народів, як наприклад з історії єгиптян, персів, греків, римлян, а навіть монголів знаємо напевне, що всі вони для тих цілей мали добре організовану передаточну службу, звичайно при допомозі розставлених кінних гітців. Однак уся ця інформаційна служба була призначена виключно для державних потреб й знаходилася у виключному користуванні державними чиновниками. Загал з неї не користав, а про події довідувався щонайвище від цих гітців і тільки те, про що вони самі знали.

Та вже за Юлія Цезаря встановлено в Римі щось у роді інформаційного бюро, що стояло під контролем уряду та за невеличкою оплатою обслуговувало приватні особи, здебільша політиків. Воно збирало всілякі вісті, складало листи-бюлетені й розсилало їх своїм абонентам.

В пізніших віках головними інформаторами загалу про події в різних краях були здебільша мандрівні співаки, що про все важніше й цікавіше повідомляли у віршованій формі. Також купецькі кола в різних краях передавали собі взаємно цікавіші відомості, з чого теж користав загал населення.

І саме купцям чи пак великим торговельним підприємствам мусимо завдячити утворення в XVI столітті численних інформаційних бюр, примічених у першу чергу до купецьких потреб. Та згодом, з розвитком почтових зв'язків, деякі з цих бюр розвинулися настільки, що почали займатися збиранням і розсиланням всіляких вістей за відповідною оплатою, отже в заріткових цілях. Тут варто відмітити, що такий інформаційний осередок про події у східній Європі знаходився тоді в Відні; а деякий час передтим у Празі.

Телеграф.

Само собою розуміється, що тодішня інформаційна служба не була дуже швидка. Все йшло кінною поштою, а це вимагало деякого часу, заки вістка про якусь подію в одному краю дісталася до інших. І це значно пізніше, вже в добі перших часописів, читачі наприклад берлінських газет про події в Парижі довідувалися доперва за кільканадцять днів. Вістка про жахливий землетрус в Лізбоні 1-го листопаду 1755 р. дійшла до середньої Європи доперва в перших днях грудня, тобто місяць пізніше!

Основна зміна в цьому напрямі датується щойно від 5-го жовтня 1849 р., коли до часописної служби вжито вперше телеграфічного апарату. Того дня появилася взагалі перша часописна телеграма, а саме в німецькому „Кельнське Цайтунг“. Дальший розвиток у прискіненні передачі вістей пішов уже швидким темпом, особливо після проведення телеграфічних каблів між Францією й Англією, а потім між Європою й Америкою. Телеграфічний дрят наблизив до себе й отримав усі частини світа.

Телеграфічні агенції.

Один паризький купець, Карло Аваз (**Charles Havas**), походженням з Мадяриці, після десятилітньої приватної інформаційної служби, заложив у 1835 році першу інформаційну агенцію, що потім розвинулася до однієї з найбільших цілого світу до відомої й сьогодні французької Агенції Аваз (**Agence Havas**). В початках подавала вона тільки огляд преси, але від 1846 р. Карло Аваз zorganizував між Лондоном, Брюсселем й Парижем щоденну кур'єрську службу та постарався для цієї окремих інформаторів-кореспондентів на місцях. Це була перша інформаційна агенція модерного стилю, що правильно й швидко обслуговувала редакції часописів, а попри це зокрема французький уряд, через що набрала значіння офіційного бюро.

Трохи пізніше, в 1849 р., німецький журналіст і видавець д-р Бернгард Вольф закладає в Берліні другу велику агентуру, а саме відоме **Бюро Вольфа**, що теж згодом дійшло до світового розголосу. В 1865 р. його переіменували на „Телеграфічне Бюро Вольфа“ офіційного характеру.

Третю інформаційну агенцію модерного покроя оснував Павло Юлій Ройтер (**Рейтер**) 1850 р. в Ахені (Німеччина).

але вже рік пізніше переніс її до Лондону. Там вона існує до сьогодні, як найбільша інформаційна організація світу — славна **Агенція Ройтера**.

Осьтак повстали три найбільші інформаційні агенції для збирання й передачі вістей часописам. Вслід за ними почали повставати й інші агенції більших розмірів, як наприклад австрійське **Телеграфічне-кореспондентське Бюро** у Відні (1859), італійське **Агенція Стефані Міляно**, **Асошіейтед Прес** в Америці та багато інших. Як уже зазначено, всі ті агенції мають урядовий або напівурядовий характер і вони до сьогодні являються головним джерелом достовірної та швидкої інформації.

Конкуренція.

Поміж цими головними агенціями, основаними не тільки на купецькому, але й на політичному розрахунку, таки зараз у початках прийшло до гострої конкурентної боротьби, найбільше на тлі місцевого чи пак краєвого репортерства. Одна одну намагалися перехитрити, щоб скоріш дістати відомості; а також подавати деякі вісті так, як це було вигідно тому чи іншому урядові. Особливо гострий був спір між Бюром Вольфа й Агенцією Ройтера, який вкінці злагоджено порозумінням і розмежуванням праці по територіях. Такі умови заключили поміж собою згодом майже всі головні агенції.

Та деякі агенції зуміли нав'язати поміж собою тіснішу співпрацю й таким способом поширити свій терен. На перше місце під цим оглядом видвігається лондонська агенція Ройтера, що через зв'язок з американським Асошіейтед Прес та деякими поменшими бюроями дійшла до значіння всесвітньої організації. Затем французька Агенція Аваз відкрила свої філії в Еспанії й Португалії. Інформаційна служба про східно-європейські події була до світової війни поділена між агенціями Ройтера й Аваз, частинно займалося цим також австрійське Кореспондентське Бюро.

Опінія світа.

Кожна з цих інформаційних агенцій уявляє собою величезний апарат, якого успіхи полягають не так у справності самої централі, як побільше у справності, солідності й поспіху соток її кореспондентів — постійних і принагідних — розсіяних по цілому світі. Вони мусять бути завжди на своїх місцях, довідуватися про все позмові вчасно й солідно та негайно повідомляти свою централю. Очевидно, всі вісті передають сьогодні майже виключно телеграфом або

радіотелеграфом, менше важливі телефоном. Ця великанська мережа інформаційних агенцій за допомогою преси опанувала за час кількадесятих років практично весь світ. На дорозі нашого століття три найбільші пресові агенції — Ройтер, Аваз і Вольф — переіменували свої сфери впливів чи праці, причім австрійському Кореспондентському Бюро залишено, як його спеціальність, Балкан, а американські Асошіейтед Прес всі американські краї й Філіппіни. Згідно з новим поділом, Агенція Ройтера застережено Велику Британію з її колоніями, Голландію, Азію, Африку, Австралію, Агенція Аваз задержала собі Францію з колоніями, Бельгію, Італію, Еспанію, Португалію, романську частину Швейцарії, балканські краї (як бічний терен), південну Америку. Берлінське Бюро Вольфа обслуговувало Німеччину з колоніями, Австро-Угорщину, Росію, німецьку частину Швейцарії, Росію й скандинавські краї. Такий стан тривав до вибуху світової війни 1914 р.

Нові труднощі — нові осяги.

Світова війна зі своїми політичними переіменами й утворенням численних нових агенцій переіменувала інформаційну службу, як то кажуть, гордієм. Кілька років тривав стан деякої замотаності й численних непорозумінь, аж поки на міжнародній конференції телеграфічних агентур у швейцарському Берні 1924 р. не осягнено сяк-так можливого порозуміння.

Кожна агенція нові політичні відносини впливали й подекуди ще досі впливають некорисно на саму організацію інформації, то з другої сторони незвичайний розвиток зв'язків техніки — зокрема радіотелеграфу й радіотелефону — причинився до незвичайного прискінення самої передачі вістей. Модерні бюро працюють сьогодні у своїх центрах машинними приймачами, що самі на довгих лентах паперу машинним, читким письмом записують вісті безпосередньо з телеграфу чи радіа. Тільки завдяки цим машинам середні бюро всилі переіменували й передавати далі до часописів, яких 20—30 тисяч слів денно різних актуальних новин, політичних, звичайних, торговельних, біржових і т. п. Окремі редактори бюро мусять увесь цей матеріал негайно переглянути, вгрубля обробити й негайно передати до вжитку редакціям.

ПОЩО ГРАТИ ТІ САМІ ТЕАТРАЛЬНІ ШТУКИ? — ГРАЙМО ВСЕ НОВІ

- ІНСТИТУКА. Інцензація на 6 картин, з повісті Марка Вовчка. Надається до вистав спеціально для жіночих і дівочих клубів і кружків (12 осіб, 10 жінок і дівчат, 2 чоловіки). Ціна разом з партитурою **80 ц.**
 - ЖЕНИХ (Бандити). Комедія на 2 дії зі співами (7 осіб) **50 ц.**
 - ІХАВ СТРЕЛЬЦЬ НА ВІРЦОНЬКУ. Песа на 5 дії. З режисерськими зав'язками. Осіб 9 **80 ц.**
 - ТУРЕЦЬКІ СТАРОСТИ. Комедія на 3 дії. 12 осіб **35 ц.**
 - ОПІ МОРОЗЕ, МОРОЗЕНКУ. Драма на 3 дії. З передмовою і режисерськими зав'язками. 9 осіб. **30 ц.**
 - МИ ПДЕМО В БІЛІ. Драма на 4 дії. З режисерськими зав'язками. (8 осіб) **25 ц.**
 - СТРАШНА ПІМСТА. Драма на 4 дії. Історична драма з часів нападів татар та турків на Україну. (12 осіб) **25 ц.**
 - ДЕСЯТНИК ЛЮЛКА (Бо війна війною). Жарт на 3 дії. 8 осіб **30 ц.**
 - МОДЕРНИЙ ГОСПОДАР. Комедія на 3 дії. (10 осіб) **25 ц.**
 - КУМ СОЛТИС. Комедія на 3 дії. 10 осіб **30 ц.**
 - ГЕТЬ З МУЖЧИНАМИ. Комедія в 3-ох діях. 14 осіб **85 ц.**
- Замовлення РАЗОМ З НАЛЕЖИВІСТЮ слати на адресу: **“СВОБОДА”, (Р. О. Box 346) JERSEY CITY, N. J**

УМІРКОВАННЯ.

Наші ціни є умірковані. Це треба конче зазначити, бо репутація, яку ми маємо щодо кращої услуги, могла би морозь навести на думку, що за наші услуги ми маємо значно багато.

На ділі наші услуги є для всіх і тому наші ціни є для всіх приступні.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
 77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne
 Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 8-0540

БЛИЗНЯТА ТАРЗАНА.

Тепер Док звернувся до карлика Юкунди і заговорив: „Юкундо! Як тільки Паабу принесе зброю, ти мусиш з нами втікати“. „Я? втікати?“ — заговорив сумно чорний хлопець. „Ми мусимо всі втікати, і то серед ночі, як тільки відстанемо зброю до рук“ — наставав Док. Але чорний далі кивав сумно головою: „Не можна втікати“.

„Чому не можна? В той час як людиди будуть заняті бенкетом, ми тихцем випознемо з села і підемо в нетри“... „Не можна йти в нетри“, заговорив рішучо Юкунда. „Нетри довні небезпечних духів, вони вб'ють нас“. Док засміявся: „Як би це тільки духи!“ Голосно він відповів: „Духи втікають від мене, як лиш мене побачать“.

„Він великий чарівник!“ — втрутив Дік. Він може вбити всіх демонів. Його чари слабкі тільки тоді, коли треба відшукати дорогу в нетрах. Ти можеш це зробити, то не бійся духів“. Чорний з прдигом поглядав на білих хлопців, які так відважно, навіть зі сміхом говорили, що не бояться духів. Це, видно було, правда, що духи їм не страшні.

Після хвилі вагання Юкунда заговорив: „Я піду з вами“. „Парно!“ — закричали хлопці. Та втомуж моменті чорний знов зажурився: „Але як ми відстанемо з села?“ На це Дік відповів: „Правдоподібно ми муситимемо боротись, Юкундо. Коли ми мусимо вмерти, то ліпше умри у бою“. „Це гасло Тарзана“, прошептав з пошаною Док.

МИТНА РЕВІЗІЯ.

(На советські теми).

Оцей кістяк, що ви його тут бачите, не служив мені в наукових цілях — сказав доктор Бем, якого я відвідав у його скромній лабораторії. — Це кістяк мого найдорожчого, невіджалуваного приятеля Івана Івановича Іванова.

Око доктора зайшло сльозою.

— Іван Іванович Іванов помер не на холеру, не на джуму, але на митну ревізію. Ми вибралися саме на малу прогулянку до Гельсінґфорсу, де Іван Іванович купив собі нову ногу. Стара була вже не до вжитку. Вона служила йому вірно від часів війни, в якій втратив свою правдиву ногу.

Колі ми верталися, на границі нас задержали. Митна ревізія. Питалися нас:

— Чи маєте при собі бомби?
— Бомби? На що нам бомби? Ми волимо видавати гроші на що інше.

— А може маєте при собі динаміт?

— Не маємо!
— Бравнігги?
— Ні!
— Може гармати?
— Ні!
— Білу зброю: штилет, багнети, шаблі?
— Ні, не маємо!

Стражники дивилися на нас підозріло й почали обшукувати нам кишені. Я вже думав, що та ціла історія добре скінчиться, коли нараз старший митний радісно крикнув:

— А-а! А це що!
— Це моя нова нога! — сказав Іван Іванович.

— Нова?! Сідорчук, здійміть йому цю ногу. Не вільно перевозити через границю нових предметів.

Не помогли наші протести. Іван Іванович мусів відшрубувати свою ногу й віддати її митникам!

— Сідорчук! — зверещав знову закланий урядовець. — Подивіться, йому щось блистить в устах...

Тут розгнівався мій приятель Іван.

— Коли думаєте — крикнув, — що маю в устах ювілерський склад, то грубо помиляєтеся. Це є мої штучні зуби.

— Не вільно перевозити через границю чужого золота, — заявив урядовець. — Сідорчук, заберіть йому зуби. Спробуйте, чи часом не має штучної руки. Сідорчук, він має одно око з порцеляни. Треба його сконфіскувати. Я певний, що його ніс є штучний, певно з парафіну. Сідорчук, перевірте це. Потягніть його за волосся. Сідорчук, мені здається, що це перука. На вагу з ним, Сідорчук! У таких пацкарів часто трапляється знаходити в череві заграйничні інструменти. Подивіться, чи не має часом у горлі схованих

орібних штабок. Сідорчук, скорю його-розберіть...
Зани я всмір зорієнтуватися, вхопили мені зперед носа Івана Івановича Іванова й розложили його на часті. Дійсно, мав порцелянове око (дуже потерпів Іван Іванович підчас війни), забрали йому чудовий гарнітур золотих зубів, срібну рурку, яку мав у горлі до віддання, а з черева витягнули йому шовкові шнурки, що осталися там по кількох операціях. А що за шви! Першорядний шовк!

І ще пробували шукати інших доказів контрабанди, коли в міжчасі Іван Іванович Іванов помер не на чуму, не на холеру, але на митну ревізію. („Комар“).

Цікове щастя.

Купив Цік скриню скла і йде на села вставляти шибки, все щось заробить.

Йде подем, аж бачить: лежить лис. Цік став, як укопаний. Поставив тихенько скла на землю і говорить:

— Ах, якби я мав гвир! Я би застріляв лиса, здер шкуру, продав і купив шість курок. Ті шість курок нанесли би сто яєць. А з тих яєць було би шістьсот курят, а з тих курят шістьсот курей. А ті шістьсот курей зачали би нестися... Боже і я багачо!

— І тоді йду до Ротшильда і женюся. Я багачо... ми жнемо... маємо діти; але старіємося і моя Ріфка мене менше любить.

— „Ти — каже — Ціку, ти був лапсердак, ти дід, ти жебрак, де тобі було до мене!“

— Але я не даюся. — Я жебрак, як кід, а мої гроші де, а мої курці?... Ти, а ти що таке?... — І я її ногою отака...

І Ціко копнув ногою скла. Скла розлетілося на дрібні кусники, а лис збудився від дзенькоту і дав ногам знати...

— Уй, пропала Ротшильдівна! — застогнав Ціко.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ ЖІНКИ, УКРАЇНКИ,
у віці від 30 до 40 літ, як господині до зарядку дому. Може бути з одного дитиною. Голодиться до: 170-9 JOHN KOSTIW, Richeyville, Pa.

ПОШУКУЮ свого земляка ІВАНА СЕРПІНСЬКОГО. Довгий час перебував в Holyoke, Mass., 13 Medford St. Хтоб про нього знав, або він самий, хай напише на адресу: 180-1 ЮЛІЯ СУПТЕЛЬНА, 4962 So. Paulina St., Chicago, Ill.

ЯК СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ, поучення 25 ц. Як стати горожанином З. Д. по українськи і по англійськи з доданням словаря 75 ц. Обі книжки \$1.00, наша переклада. Замовте сейчас: 178- SORMA BOOK & MUSIC CO., 103 Avenue A, New York, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12, вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В B'ROOK, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.